

De rookvrije sportclub

GROOT DRAAGVLAK, MAAR NOG VEEL TE WINNEN

DOOR EVELIEN WINKEL

Het aantal sportclubs met een rookvrij beleid voor kinderen is het afgelopen jaar flink toegenomen.

Waren er eind 2016 zo'n zestig sportclubs die hun buitenterrein voor kinderen rookvrij hadden gemaakt, inmiddels zijn dat er al ruim 150. De Hartstichting verwacht dat dit aantal het komend jaar verder zal toenemen: de roep uit de maatschappij wordt groter. Een mooie ontwikkeling, maar er is nog een lange weg te gaan. Een vaak genoemde hobbel op weg naar een Rookvrije Generatie is de vrijwilliger waar menig club op draait. Bij veel verenigingen zijn deze dierbare mensen ook verstokt roker. Verenigingsadviseurs van de Hartstichting en gemeenten helpen mee om concrete oplossingen te vinden, zonder het wijzende vingertje.

De Hartstichting startte eind 2015 met haar programma 'Rookvrij sporten'. Het doel hiervan is om sportclubs te stimuleren om rookvrij beleid in te voeren en het goede voorbeeld te geven aan kinderen. In deze periode was er een handjevol sportclubs met een rookvrij buitenterrein voor kinderen. Inmiddels zijn er veel meer sportclubs die rookvrij beleid invoeren om kinderen te beschermen. Eind augustus van dit jaar stond de teller op zo'n 150. Een deel van deze sportclubs is geheel rookvrij; het merendeel heeft een rookvrije afspraak ingevoerd die de opmaat is hiernaartoe. Voorbeelden zijn: rookvrij tijdens de jeugdtrainingen en -wedstrijden, rookvrij met uitzondering van een aangewezen rookplek op het terrein zo veel mogelijk uit het zicht of rookvrij op de zaterdag (jeugdwedstrijddag).

“MET EEN ROOKVRIJ SPORTTERREIN GEEF JE EEN GOED VOORBEELD AAN KINDEREN”

FLORIS ITALIANER, DIRECTEUR HARTSTICHTING

Volgens de Hartstichting sluit deze ontwikkeling aan bij een landelijke trend. Steeds meer plekken in Nederland zijn rookvrij en er is een groeiende groep mensen die zich aansluit bij de Rookvrije Generatie. Dat is ook terug te zien in de sportwereld. Bij de verenigingen, maar bijvoorbeeld ook in stadions. Het Wagenerstadion was rookvrij tijdens

het EK hockey, het NK korfbal was voor het tweede achtereenvolgende jaar rookvrij en als Oranje voetbalt zijn de stadions rookvrij. Ook ontstaat er beweging bij de profvoetbalclubs: gezinsvakken zijn veelal rookvrij (waaronder bij Feyenoord, PEC Zwolle, FC Groningen, FC Utrecht, N.E.C., ADO, PSV en AZ). Overdekte stadions zoals de Arena en Gelredome zijn het gehele jaar rookvrij.

Floris Italianer, directeur van de Hartstichting: "Dat is niet voor niets. Zien roken, doet roken. Wekelijks raken honderden kinderen verslaafd aan roken. Ruim de helft van de mensen die blijft roken sterft aan de gevolgen daarvan. Jaarlijks zijn dat 20.000 tabaksdoden en enkele duizenden door meerroken. Steeds meer mensen beseffen dat we kinderen moeten beschermen tegen de verleiding om te gaan roken. Zeker op een sportterrein, waar kinderen gezond aan het sporten zijn, hoort roken langs de lijn niet thuis. Negen van de tien Nederlanders staan hierachter. Met een rookvrij sportterrein geef je een goed voorbeeld aan kinde-

ren. Je draagt met alle staf, ouders en supporters uit dat niet-roken de norm is, waardoor kinderen minder snel zelf gaan beginnen.”

Ouders als initiatiefnemer

De initiatieven tot rookvrij komen vaak van ouders die als vrijwilliger actief zijn. Luc van Lonkhuijzen uit Abcoude is één van hen. Hij nam het initiatief om zowel de voetbalclub van zijn zoon, FC Abcoude, als de hockeyclub van zijn dochter, HV Abcoude, rookvrij te maken. “Een sportclub rookvrij maken is makkelijker dan je denkt. Praat er eens over met mensen om je heen en met het bestuur. Je zult zien dat heel veel mensen het met je eens zijn. Samen kun je dan de stap naar rookvrij zetten en er een nieuwe afspraak met elkaar over maken.”

Een rookvrij sportterrein biedt meer voordelen: kinderen krijgen het goede voorbeeld, er is minder afval van sigarettenpeuken en -pakjes en bovenal: de club krijgt positieve aandacht. Voetbalclub RCL in Leiderdorp geeft aan dat het aantal jeugdleden

OP WEG NAAR EEN
**ROOKVRIJE
GENERATIE**

is toegenomen door het invoeren van de rookvrije maatregel en dat sponsors er zeer positief op reageren. Ook voor hen geldt dat zij zich graag verbinden aan een vereniging die haar maatschappelijke verantwoording neemt.

“EEN SPORTCLUB ROOKVRIJ MAKEN IS MAKKELIJKER DAN JE DENKT. PRAAT ER EENS OVER MET MENSEN OM JE HEEN EN MET HET BESTUUR”

LUC VAN LONKHUIJZEN, BETROKKEN OUDER FC ABCOUDE EN HV ABCOUDE

Rol van de bestuurders

Een voorbeeld van een sportclub die bewust werkt aan een maatschappelijk en gezond beleid is Hockey Club Ypenburg (HCY). Deze sportclub is sinds 1 juni jongstleden rookvrij. Clubsecretaris Tom van Poecke vertelt: “Naar aanleiding van de oproepen vanuit de Hartstichting hebben wij onze leden de vraag voorgelegd of ze vonden dat wij een rookvrije club moesten worden. Dat was vrij eenvoudig. We namen deze vraag mee in een enquête aan alle leden waarin we meer clubzaken aan de orde stelden. Het antwoord was eenduidig: 96 procent van onze leden is voorstander van een rookvrije club. Op de eerstvolgende ALV hebben we dit besluit toen overtuigend kunnen nemen. Wij hebben de Rookvrij-bordjes opgehangen en eigenlijk is er nu geen discussie meer over. Zo geven wij het goede voorbeeld aan kinderen.”

We zijn er nog niet

Van de duizenden verenigingen waar kinderen lid zijn, zijn er nu zo'n 150 (deels) rookvrij. Er is nog veel te winnen. Een veelgenoemde hobbel is het voorbeeld van de vrijwilligers waar de club op draait. Bij veel verenigingen zijn deze dierbare mensen ook verstokt roker. Hoe kun je een rookvrije maatregel invoeren en hen toch voor de club behouden? De ervaring van de Hartstichting is dat in een-op-eengesprekken veel uit te leggen is en dat ook deze vrijwilliger het al snel eens is met de gedachte dat kinderen het goede voorbeeld zouden moeten krijgen. Een oplossing is dan vaak snel gevonden: de vrijwilliger kan een ommetje maken of er komt één plek, uit het zicht van kinderen, waar roken wél kan. Verenigingsadviseurs van de Hartstichting en van steeds meer gemeenten/sportbureaus en sportbonden kunnen bovendien ondersteuning bieden bij dit soort vragen. Op www.hartstichting.nl/rookvrij is informatie beschikbaar. De informatie bevat onder andere een argumentenkaart om de voordelen te schetsen van de rookvrije maatregelen en een handig stappenplan. Dit kan als gids dienen bij de invoering van rookvrije maatregelen. Bovendien zijn adviseurs van de Hartstichting regelmatig te vinden op congressen en vakbeurzen om ervaringen en adviezen uit te wisselen.

De Hartstichting verwacht dat het aantal sportclubs dat mee op weg gaat naar een Rookvrije Generatie dit sportseizoen verder toeneemt. Zeker nu sportbonden KNVB, KNHB en KNKV hebben aangekondigd zich te gaan inzetten voor een Rookvrije Generatie. In een gezamenlijk bericht gaven de bonden aan dat zij een gezonde, sportieve leefomgeving voor kinderen willen bevorderen. Vanaf dit sportseizoen zetten zij zich in om rookvrije voetbal-, hockey- en korfbalvelden te realiseren. De ambitie is dat kinderen over een jaar of zes niet meer geconfronteerd worden met rokers op de sportvereniging. De Hartstichting is met meer sportkoepels in gesprek, zoals met andere bonden en NOC*NSF. Veel gesprekspartners zien mogelijkheden in het kader van hun maatschappelijke rol en geloven in de kracht van dit initiatief nu het bewustzijn duidelijk vergroot raakt.

Jan Dirk van der Zee, directeur amateurvoetbal KNVB: "Het is goed om te zien dat zo veel clubs en sportbonden zich al bij het Rookvrij-initiatief hebben aangesloten. Als KNVB staan wij ook voor rookvrije terreinen en met onze eigen KNVB Campus geven wij al het goede voorbeeld. Sport en gezondheid zijn belangrijk voor kinderen en roken hoort niet thuis in een gezonde sportomgeving."

Gemeenten ook actief

Als beheerder en verhuurder van sportterreinen (veelal zijn dit binnensportlocaties en zwembaden) pakken ook gemeenten hun rol om de sportomge-

"HET ANTWOORD WAS EENDUIDIG: 96 PROCENT VAN ONZE LEDEN IS VOORSTANDER VAN EEN ROOKVRIJE CLUB"

TOM VAN POECKE, CLUBSECRETARIS HOCKEY CLUB
YPENBURG

ving gezond te maken. Een aantal (grote) gemeenten, zoals Groningen en Rotterdam, is actief betrokken bij de beweging Rookvrije Generatie. Vaak gaat dit in samenwerking met de GGD: zo wordt in Amsterdam nu geschreven aan een beleids- en communicatieplan Rookvrije Sport. De gemeente Leiden organiseerde in augustus een Sportcafé over het onderwerp en ook op het Sportcongres in november kunnen verenigingen zich laten informeren. De gemeente Hellendoorn wil binnen twee jaar de gemeentelijke sportaccommodaties rookvrij maken. Een concrete actie om mee te beginnen is het rookvrij maken van de entrees van gemeentelijke binnensportaccommodaties. Ook wordt aan de sportclubs die gehuisvest zijn op gemeentelijke sportparken gevraagd rookvrij te zijn tijdens jeugdactiviteiten. Jeugdspelers komen zo op sportparken niet meer of in elk geval

veel minder in aanraking met rokende mensen om hen heen.

Rookvrij-borden

Voor de verenigingen waar het bestuur daadwerkelijk heeft besloten een rookvrije afspraak in te voeren heeft de Hartstichting gratis Rookvrij-borden beschikbaar. Hiermee kan een club zich profileren als rookvrije club. De ervaring leert dat deze borden helpen in de communicatie, zowel naar leden als naar bezoekende clubs toe. Mensen vinden het wenselijk als er – letterlijk zichtbare – afspraken zijn waar men elkaar op kan wijzen. Voor sportclubs die overgaan naar een geheel rookvrij buitenterrein is er tot in ieder geval eind dit jaar een leuk fanpakket beschikbaar, met onder andere een spandoek, ballonnen en tien trainingshesjes.

ROOKVRIJE GENERATIE: KINDEREN BESCHERMEN

De Hartstichting heeft samen met KWF Kankerbestrijding en het Longfonds het initiatief genomen voor de beweging 'Op weg naar een Rookvrije Generatie'. Samen met een groeiend aantal partijen en personen werken we toe naar een samenleving waarin opgroeiende kinderen worden beschermd tegen tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. Het lukt de Rookvrije Generatie dit te realiseren als we samen het goede voorbeeld geven en de omgevingen waar kinderen komen rookvrij maken. Iedereen kan iets doen. Zo gaan we samen op weg naar een Rookvrije Generatie.

Wil je meer weten over Rookvrije Sport? Ga naar:

- www.hartstichting.nl/rookvrij
- www.rookvrijgeneratie.nl
- www.knkv.nl/rookvrij
- www.knhb.nl/kenniscentrum/verenigingsondersteuning/maatschappelijke-themas#rookvrij-sportterrein
- www.knkv.nl/nieuws/organisatie/maatschappelijke-projecten/36883/knkv-zet-zich-voor-rookvrij-sportterreinen